

Sofus Joensen, sálarlækni:

-Vit kunnu ikki vera røktarheim

-Tað ber ikki til at psyk. deild á Landssjúkrahúsinum skal virka sum eitt røktarheim. Høvdu vit fingið hesi fólkinu út í heimarøktina ella á røktarheim, kundu vit spart tíð, pengar og ikki minst veitt eina betri service til tey fólkinu, sum veruliga hava brúk fyri at sleppa inn á psyk. deild, sigur Sofus Joensen, sálarlækni

MAGNUS DAM

Sofus Joensen er sálarlækni á psyk. deild á Landssjúkrahúsinum.

A deildunum 3 og 5, sum er ein partur av psyk. deild, liggja í løtuni ellivu gomul fólk. Nøkur av teimum hava ligið har leingi, og tey eru øll tað til felags, at tey eru senil dement, tað vil siga eru yvir 65 ár, í barndómi og klára ikki seg sjálvi. Men sambært Sofusi Joensen, so kunnu deildirnar 3 og 5 ikki gera meira fyri hesi fólkinu.

Tað var millum annað hetta, Sofus Joensen bar fram á ráðstevnuni Gamal-eldri - elstur, sum var í Norðurlandahúsinum seinasta vikuskiftið.

-Vit hava havt hesi fólkinu inni til kanningar og viðgerðar, og vit hava gjørt tað, vit kunnu gera fyri tey. Sum nú er, virka vit bara sum eitt røktarheim fyri hesi fólkinu, tí viðgerð fái tey onga av.

Spill av kreftum

-Men trupulleikin er, at vit ikki kunnu fáa tey út aftur frá okkum, tí tey sleppa ikki inn á nakað røktarheim ella aðrastaðni, og tí hanga vit uppá tey. Og vælútbúgvið starvsfólk, sum er útbúgvið til at viðgera fólk við eitt nú senil demens ella øðrum sjúkum, skal tí taka sær av røktaruppgávum.

-Tað er tað, sum er so skeivt, tí tað eigur ikki at vera okkara funktión at vera

røktarheim. Vit skulu viðgera senil dement fólk, sum ikki klára seg sjálvi og hava ein tørv á at bliva viðgjørð, og tá tey eru liðugt viðgjørð, skulu fólkinu út aftur til har, tey komu frá ella helst á røktarheim.

Sofus Joensen heldur, at tað eru nøkur fólk, sum heilt hava misskilt hvørja funktión psyk. deild og røktarheimini skulu hava.

Er ikki so strævið

-Nógvir læknar og starvsfólk á røktarheimum halda, at bara tí eitt fólk er senil dement, so hoyra tey fyrst og fremst heima á psyk. deild, millum annað tí tey eru so tørfør og strævin at hava við at gera.

-Men mínar royndir siga harafturimóti nakað heilt annað. Nevniliga at fólk, ið læknar og starvsfólk halda eru senil dement, als ikki eru tað. Tey hava ofta okkurt annað sálarligt brek, sum vit sálarlæknar lættliga kunnu loysa ella lætta um upp á stutta tíð. Og tá er tað ein takssom og ofta løtt uppgáva at hava við tey gomlu at gera.

300 eru illa fyri

-Kanningar vísa, at tað eru umleið 300 fólk yvir 65 ár í Føroyum, ið eru heilt illa fyri av senil demens. Tað vil siga, at tey eru heilt og aldeilis hjálparleys og vita kanska ikki, hvørji tey eru,

ella hvussu tey sjálvi eita. Sofus Joensen heldur, tað er skeivt at halda, at psyk. deild kann viðgera ella hjálpa øllum hesum fólkunum, tí tey flestu hava bara tørv á røkt.

Eina nýggja deild

-Men tað vit hinvegin kundu gjørt, um vit fingið loyvi og møguleika til tess, var at gjørt eina deild á psyk. deild við 3-5 songum, ið bara hevði til uppgávu at kannað og um møguligt viðgera gomul fólk.

-Hendan deildin skal bara hava hesa einu uppgávuna, og ikki samstundis virka sum røktarheim. Tá ið vit eru liðugt við okkara kanningar og møguligu viðgerð, skulu fólkinu útskrivast aftur og latast upp í hendurnar á heimarøktini ella røktarheimini við ráðgeving frá okkum um, hvussu tey fái bestu røkt og viðgerð.

Sofus Joensen er sannførdur um, at hetta hevði lætt sera nógv um og samstundis høvdu hesar 3-5 songurnar verið nóg mikil til, at deildin hevði kunnað viðgjørt fólk, ið hava akuttan tørv.

Eitt nýtt team

-Hetta hevði frígvíð nakrar kreftar hjá okkum, sum kundu farið í holt við eina aðra uppgávu. Nevniliga at gera eitt „team“, ið kann fara út kring landið og veita ráðgeving og viðgerð

heinleiðis í samstarvi við kommunulæknar og starvsfólk á røktarheimum og í heimarøktini um, hvussu tey senil dementu fái bestu hjálpa.

Sofus Joensen sigur, at tað er avgerandi neyðugt, at vit byrja at hugsa av nýggjum viðvíkjandi tí at hjálpa teimum senil dementu í okkara samfelag.

Fleiri gomul

-Tey gerast alsamt fleiri, sum ári ganga, og tað er skeivt, at døtur, svigardøtur og onnur skulu passa og geva teimum røkt heima hjá sær sjálvum, bert tí tey ikki sleppa inn á røktarheim.

-Lat okkum í staðin fáa pláss fyri teimum inni á røktarheiminum, sum hava brúk fyri tí, men sum ikki eru før fyri at siga frá tí sjálvi, sigur hann.

-Tað eru einans 260 røktarheimsplass í landinum í dag, men tørvur er á nóg fleiri, um nakrar av teimum familjunum sum

Sofus Joensen, sálarlækni, heldur at vit eru noydd til at hugsa av nýggjum um, hvussu vit best hjálpa teimum senil dementu í samfelagnum
Mynd: Jens Kristian Wang

passa gomul fólk heima skulu avlastast. Men lítið røktist fyri, at tað verða fleiri pláss í nærmasti framtíð útán kanska nøkur fá á Sandoyinni. Tí haldi eg, vit eiga at broyta prioriteringina fyri hvør sleppur inn.

-Men vit mugu eisini fáa døgnrøktina at virka sum skjótast, soleiðis at fólk, ið ikki eru illa fyri, kunnu vera sum longest í egnum heimi.

Litla tiltrúgv

Tað er tó litil tiltrúgv í hugaheiminum hjá Sofusi Joen-

sen um, at nakað verður broytt.

-Tann politiski myndugleikin hevur einans sparingar í tonkunum, tað hava vit sæð seinastu árinu, og tað nyttar lítið at leggja nøkur uppskot um broytingar framman fyri teir, so leingi stóðan er, sum hon er.

-Tosað vit um at umleggja nakað, so tosað teir bein-anvegin um at niðurleggja, tí her kann sparast. Og so standa vit aftur við skegginum í postkassanum, sigur Sofus Joensen at enda.

Stór bilstevna í Klaksvík

Sjálvt um bilafamsýningar hava verið á hvørjari sølustevnu, sum hevur verið í Klaksvík tey seinastu árinu, so er tað langt ímillum, at skipað verður fyri bilstevnu um burturav í Klaksvík. Men hetta vikuskifti verður tað. Tí í dag kl. 17.00 letur størsta bilstevna nakrantíð upp í 'Klaksvíkar Ítróttarhøll'. Heilir 30-35 spildurnýggjar bilar verða fram-sýndir á hesari stevnu. Við verða Reyni-Service, Auto-Service, Norðbil og D.B.-bilar.

Ikki kann annað sigast, enn at her er talan um góðsku á høgum stigi. Í dag er kostnaður fyri vitjandi 20 kr., og letur stevnan aftur kl. 22.00.

Leygardagin letur stevnan upp kl. 14.00. Kl. 19.00 verður stór mótasýning á pallinum. Her ber til hjá vitjandi at síggja tann allar nýggjasta vetrarmótan. Og nóg verður at síggja, mannfólkaklæði, konufólkaklæði, barnaklæði,

hársetan og undirklaði til konufólk. Teir lutakandi handlarnir eru Hvíthús, Cheap, Lunell, Maskulin, Baby og barnaútgærd, Feðgar og Sama-Móti. Eisini luttaka Salong Duett, Salong Marjun, Frisørsalongin í Gerðinum, New Hair Fasi-on, Malan Davidsen og Rannvør Petersen. Fyrirleikararnir siga í tíðindaskrivi, at hetta er størsta og fjøl-

broyttasta mótasýning, sum nakrantíð hevur verið í Klaksvík.

Leygarkvöldið letur stevnan aftur kl. 22.00. Kostnaðurin fyri vitjandi leygarkvöldið er 40 kr.

Báðar dagarnar skipar loftsþólkurin hjá KÍ fyri café á loftinum í KÍ-høllini.

Nýtt frá FIAT Marea sedan og station

Fæst eisini við 100 HK diesel motori. Koyrir upp til 22 km/l v/ diesel Galvaniseraður, 8 ára rusttrygg.

Kann roynast hjá BILFRÍÐKAN, tlf. 17300

Bilfríðkan tlf. 17300

FIAT

Heimaskiparaskeið

Enn eru nøkur pláss eftir til heimaskiparaskeiðið í januar 1997. Nærri upplýsingar og umsóknarbløð fáast við at venda sær til skúlan, telefon 11749. Áhugað verða biðin um at boða frá skjótast tilber.

Føroya Sjómannsskúli